

ŽEROTÍN

36
prosinec 2015
ročník XIV
čtvrtletní zpravodaj
Obecního
úřadu Žerotín

OBSAH:

Rybníky - Pár fórků - Slovo starostky - Poznáváme naše okolí - Velká podzimní výstava - Společenská kronika - Výzva - Historie obce Žerotín - Zas budou Vánoce - Svoz odpadů - Silvestrovské třešničky - Pozvánka

Veselé Vánoce a šťastný Nový rok 2016

Periodický tisk územního samosprávného celku • Vydává: Obec Žerotín • Žerotín 13, Litovel 784 01, IČO 00299758 • Registrováno u MK pod značkou: EČ MK ČR E 17321 • redaktor: Jiří Němec • Redakce telefon: 585 312 027 mobil: 724 738 032 • email redakce: red.zpravodaj@seznam.cz • Názor autora článku nemusí být nutně názorem vydavatele, do textu autora nezasahujeme.

Uzávěrka příštího čísla: 29. února 2016

Rybníky

Horké a suché léto máme za sebou, kdo ví, jaká bude nadcházející zima a hlavně jaké můžeme očekávat srážkově - teplotní období v průběhu roku 2016. Já si povzdechl v letních vedrech roku letošního a nastínil jsem lehce katastrofický scénář ohledně nedostatku vody, a jestli by snad nebylo dobře začít s tím něco dělat. Třeba stavět rybníky. Chtěl jsem, aby se k tématu vyjádřila paní starostka, předseda rolnického družstva, pan Motáš a také ostatní občané.

Popravdě, všechny, kdo se k tomu vyjádřili, jsem osobně vyzval. Z ostatních občanů se, jak už je zvykem, neozval nikdo. Ale díky alespoň za vyškemrané názory, které si můžete nyní přečíst.

Předseda RD pan Vladimír Motáš:

Můj názor je zřejmě ovlivněn tím, co dělám. Jsem zemědělec a pro nás, zemědělce bylo vždy důležité zúrodnit každý metr. V minulosti kolem Žerotína byly močály. Někdy v šedesátých letech minulého století, to si ještě pamatuju jako kluk, se pole odvodňovala. Dělali se meliorace, drenáže a dodneška to funguje. Je s podivem, že i letos, kdy bylo takové sucho, já po těch polích chodím a je vidět, že v těch studnách voda je. A proč?

Viděl jsem geologický průzkum a v naší oblasti je ve spodních vrstvách jílovitá vododržná půda. Zřejmě i proto zde dříve rybníky byly. Je paradoxní, že letos, ač byla taková vedra a sucho, tak my jsme měli historicky nejlepší výnosy obilovin. Loňský rok byl vynikající a mysleli jsme si, že se nebude hned tak opakovat, ale letošek byl ještě mnohem lepší. A pokud vím, tak mezi zemědělci se traduje, že tady u nás ty sušší léta

byly pro výtěžky lepší než roky deštivé. Vždycky to tak bylo.

A právě z toho já mám trochu obavy. Byl jsem před časem, když to bylo aktuální, i proti výstavbě pískovny. Myslím si, že když se hrábne hlouběji do půdy, naruší se ta jílovitá vrstva, která zde podzemní vodu drží, ta odteče a naopak by mohlo být oproti předpokladům, ještě hůř. Takže rybníky zatím ne.

A zde je názor pana Radka Hrubého

Vážení spoluobčané, šéfredaktor našeho obecního zpravodaje pan Jiří Němec mě požádal o reakci na jeho článek „Rybníky“. Jsem rád, že tímto článkem pan Němec otevírá problematiku vodních zdrojů. Zde je nutné si uvědomit, že globální a lokální rovina úbytku kvalitní vody a obecně úbytku všech zdrojů je způsobena především lidskou činností. Důsledkem přelidnění je nadměrná industrializace, intenzifikace zemědělství, urbanizace, devastace a znečišťování přírody. Své ovoce bohužel začíná přinášet i dlouhodobá neochota, neschopnost, nedůslednost a nezáměr tyto problémy účinně řešit. To vede v celosvětovém měřítku ke konfliktům, migraci a nežádoucím přírodním a společenským změnám. To vše se samozřejmě odráží i na naší lokální úrovni. Samozřejmě ani mně není lhostejné s kým, v jakém prostředí, za jakých podmínek a v jaké kvalitě budeme muset my a naše děti žít.

Vzhledem k tomu, že nejsem odborníkem na toto téma a nejsem kompetentní tuto problematiku kvalifikovaně posoudit, domnívám se, že by pro nás byl v této fázi nejprůběžnější názor odborníků v oblasti ekologie, ekonomie,

pedologie, urbanistiky a hydrologie. Na základě jejich informací bychom si mohli vytvořit lepší představu o tom, co by v této situaci bylo vhodné, účelné a možné podniknout pro to, abychom alespoň do určité míry eliminovali již zmíněné nežádoucí vlivy, které bezesporu budou v čím dál větší míře ovlivňovat kvalitu našeho života.

Radek Hrubý

A nakonec názor starostky, paní Capkové

V minulém zpravodaji byl vznesen dotaz na obnovu rybníků. Z historie víme, že v okolí obce bylo několik rybníků. Můj názor je ten, že sloužili k odvodnění polí, jelikož v okolí obce se nachází hodně pozemků, na kterých byly vybudovány meliorace za účelem odvodnění a rybníky zanikly.

Dnes máme v obci rybník pouze jeden, který byl vybudován zase naopak jako závlahový rybník, v době kdy zemědělské družstvo na našem katastru pěstovalo intenzivně zeleninu. V prvních letech, kdy se zavlažovalo, nestačil zdroj vody na doplňování rybníka z Tepličky, proto byl následně vybudován přivaděč vody až s Oskavy. Zavlažování postupně z důvodů energetické náročnosti přestalo být využíváno.

Pokud by se budovaly nové rybníky, zadrželi sice vodu v krajině, ale kvalita vody v nich může ovlivnit kvalitu spodních vod. Při jejich budování by došlo ke snížení hladiny spodních vod, ty by se sice po ustálení vody v rybnících také ustálily, ale občané by mohli mít sice krátkodobý, ale problém s hladinou vody ve studnách.

Pokud bychom chtěli nějaký rybník vybudovat, muselo by dojít

k záboru kvalitní orné půdy. Vybudováním rybníka by se sice zdržela vody při deštích, ale není mi jasné, jak by se vrátila a pomohla v době sucha.

Obdobou rybníků jsou v naší lokalitě pískovny, jelikož jsme v oblasti, kde jsou naleziště písku. Proti

vybudování pískovny v sousedství obce stále bojujeme a snažíme se výstavbu blokovat. Nechceme zábor orné půdy, hluk, prašnost, těžká nákladní auta.

Nedošlo by výstavbou rybníka k odstartování těžby písku a budování pískovny?

Tolik tedy téma rybníků. Za všechny názory děkuji a vy, vážení spoluobčané si udělejte svůj vlastní názor, týkající se hrozby sucha v budoucnosti, a jak se na něj u nás připravit.

Jiří Němec

Pár fórků pro dobrou vánoční náladu

Sousedky stojí na chodbě a drbou. Okolo jde Pepíček a slyší, co si paní od vedle povídají. Přijde domů a říká tátovi: «Tati letos budeme mít hodně cukroví.» „Jak to?“ Opoví táta. „No protože sousedky říkaly, že máma už měsíc peče s listonošem.“

Jenda píše Ježíškovi: „Milý Ježíšku, mam malé kapesné a proto mi, prosím, přines pod stromeček bubínek, trumpetu a pistoli na vodu. Dědeček mi dá peníze, abych nebubnoval, starší sestra mi dá peníze, abych netroubil, a brácha mi dá peníze, abych po něm nestříkal vodou.“

Pečeme na Vánoce - Rychlé rumové pralinky. Vezmeme dutou čokoládovou figurku, odhryzneme jí hlavu a dolejeme až po okraj rumem. Neskladujeme a hned konzumujeme!

„Chtěla bych se rozvést, pane doktore. Kdy by to podle vás bylo nejlepší?“ - „Na Vánoce.“ - „A proč na Vánoce?“ - „Byl by to od vás nejkrásnější dárek manželovi!“

Říká Pepa: «Budeme mít pěkné Vánoce - dám ženě tisícovku, ta ji dá babičce, ta zase dědečkovi a ten ji dá mně. Já ji potom vrátím

sousedovi, od kterého jsem si ji vypůjčil, a jsme všichni spokojeni!»

Ptá se paní učitelka Pepíčka Kallianků: „Tak co jste měli pod stromečkem?“ - „Prosím, paní učitelko, stejně jako loni, stojan!“

Povídá Havajanka druhé: „Manžel mi pod stromečkem slíbil, že v příštím roce budeme mít exotickou dovolenou.“ - „Na mužské sliby nedej. Ten můj už deset let slibuje Máchovo jezero a pořád se tlučeme tady na Havaji!“

Slovo starostky

S nadcházejícím časem vánočním a koncem roku dochází k bilancování jednoho roku ve funkci starostky. Zvolením do funkce u mne nastalo mnoho změn, odpadlo mi každodenní dojíždění do Olomouce a zcela se mi změnila náplň práce. Velkým náparem současně s převzetím funkce byla stavba kanalizace.

Kanalizace byla úspěšně dokončena v termínu a bez vícenákladů a čerpání rezervy. V současné době je odesláno vyúčtování a závěrečné vyhodnocení celé akce na Fond.

Změnou finanční analýzy jsme dosáhli nižšího stočného, původní

stočné bylo stanoveno v minimální výši pro rok 2016 - 50,05 Kč, změnou bylo sníženo na minimální částku 26,94 Kč bez DPH. Změna finanční analýzy a snížení minimálního stočného pro nás znamená krácení dotací cca o 1 mil. Kč

Pro letošní rok bylo schváleno na zastupitelstvu stočné ve výši 31,46 Kč bez DPH.

Podstatnou složkou stočného jsou náklady na čištění odpadních vod na čističce v Pňovicích, které po nás požadují jen za čištění částku 33,32 Kč. Nejvyšší částkou této ceny tvoří odpisy majetku – čističky. Na ceně za čištění jsme

se s obcí Pňovice nedohodli, jimi předloženou kalkulaci ceny rozporujeme. Cena pro Pňovice je prozatím stanovena zálohově ve výši 20,- Kč.

Dalšími ukončenými akcemi a vyúčtováním dotací je výsadba aleje v lukách, oprava sousoší Kalvárie u vjezdu do obce od Hnojic, nákup kompostérů a kontejneru a rozšíření dětského hřiště na školní zahradě. Nově je zadáno zhotovení projektu na zasítování pozemků pro výstavbu 12 rodinných domů, je zhotoven pasport veřejného osvětlení, bohužel ještě není projekt na nové veřejné osvětlení. Bude zadáno zhotovení projektu

na opravu chodníků, kdy jejich součástí by měl být cyklopruh a cyklostezka na Přovice a Hnojice. S Olomouckým krajem jsou ukončena jednání ohledně dešťové kanalizace, která by měla být nově vybudovaná v rámci rekonstrukce silnice Šternberk – Uničov, která by měla být zahájena za dva roky. Na vybudování dešťové kanalizace se budeme finančně podílet dle dohody částkou cca 1 mil. Kč. V rámci této rekonstrukce vozovky má dojít k jejímu zúžení na 7 m, proto je uvažováno s vybudováním cyklopruhu po obou stranách, aby byla zajištěna bezpečnost cyklistů.

Toto je stručné shrnutí akcí, které se podařili v letošním roce realizovat. V současné době jsou vypisovány nové dotační tituly, uvažujeme o rekonstrukci budovy č.p. 66, bývalého obecního úřadu, došlo by k výměně oken a zateplení fasády, pokud na tuto akci obdržíme dotace. Dotačních titulů bychom chtěli využít i pro vlastní zasíťování pozemků pro výstavbu rodinných domů, nové osvětlení, opravu

chodníků a zhotovení územního plánu.

Na obecním úřadě došlo k velké změně odchodem paní Vránové a nástupem Ing. Majerové. Pro letošní rok jsme přijali 4 pracovníky z Úřadu práce na veřejno-prospěšné práce. Myslím, že všichni měli co dělat a jejich navýšení je v obci vidět, hlavně na úpravě „vémola“. Jejich zaměstnání bylo prodlouženo do konce měsíce března 2016. Na zimní období jsou připraveny práce, jako je malování, úklid ve skladech v případě příznivého počasí další úprava „vémola“, údržba zeleně, stříhání keřů a stromů. V mé práci mi pomáhají i navázané kontakty se starosty nejen sousedních obcí. Na setkáních řešíme podobné problémy a konzultujeme jejich řešení.

Za uplynulý rok bych ráda poděkovala zastupitelstvu obce za jejich pomoc při mé práci a vyzdvihnout naši jednotu při rozhodování a vyslovit přání aby nám to takto vydrželo do konce volebního období.

Všem spoluobčanům přeji jmé-

nem svým i jménem zastupitelstva a Obecního úřadu klidné a spokojené prožití svátků vánočních v novém roce pevné zdraví, spokojenost a dobrou vzájemnou spolupráci.

Srdečně Vás také všechny zvu na - vánoční besídku dětí Základní a mateřské školy Žerotín dne 20. 12. 2015 v 16.00 hod na malém sále kulturního domu

- na vánoční koledování a punč, které se uskuteční dne 20. 12. 2015 v 17.30 hod u vánočního stromku před školou. Vlastní hrníčky na punč budou vítány.

- vánoční jarmark dne 21. 12. 2015 v budově školy, zahájení od 16.00 hod. - 20. 12. 2015 v 16.00 hod vánoční besídka Základní a Mateřské školy Žerotín

- 20. 12. 2015 v 17.30 zpívání koled u stromečku s vánočním punčem

- 21. 12. 2015 v 16.00 vánoční jarmark v Základní škole

- 22. 1. 2016 sál kulturního zařízení - ples SRPŠ

- 6. 2. 2016 sál KZ dětský karneval
Jarmila Capková

Poznáváme naše okolí Sovinec

V minulé pozvánce do okolí jsme navštívili Jiříkov a jeho Pradědovu galerii. Docela nedaleko, mezi Pasekou a Jiříkovem projíždíme obcí Sovinec se stejnojmenným hradem. A jemu se dnes budeme věnovat.

Hrad Sovinec a stejnojmenné městečko se nacházejí 13 km jižně od Rýmařova na okraji masivu Nízkého Jeseníku v Andělskohorské vrchovině, která nese podle hradu název Sovinecká vrchovina. Je situován na výrazné ostrožně, orientované delší osou ve směru západ - východ, v horském údolí v nadmořské výšce mezi 500

- 600 m poblíž historické vedlejší cesty, spojující Moravu se Slezskem, která tudy procházela z údolí Oslavy Valšovským žlebem dále na severovýchod.

Hrad byl založen bratry Pavlem a Vokem ze starého moravského rodu Hrutoviců mezi léty 1318, kdy získali lénem od olomouckého biskupa nedalekou ves Křížov, a 1348, kdy se poprvé psali „ze Sovince“ (de Aynburk).

Po vyřešení sporu o dědictví mezi sedmi Pavlíkovými syny zůstali v roce 1409 spolumatiteli hradu bratři Pavel, Petr a Vok ze Sovince. Za husitských válek stáli tito

střídavě na straně Zikmunda i husitů. Na Sovinci se měla dokonce konat schůzka Prokopa Holého s kandidátem na český trůn Zikmundem Korybutovičem z jage-lloňské dynastie.

Za česko-uherských válek v 70. letech 15. století se Vok ze Sovince a jeho syn Jaroslav ze Sovince přidali ke straně uherského krále Matyáše. O dobývání či poškození hradu v těchto válkách nejsou žádné zmínky; značný počet pustých osad na sovineckém panství, doložený v 1. polovině 16. století, však svědčí o vyplenění okolí hradu.

V roce 1480 získal hrad Jan Heralt z Kunštátu, který jej roku 1490 prodal Janovi Pňovskému ze Sovince z vedlejší větve rodu pánů ze Sovince. Po smrti Jana Heralta z Kunštátu roku 1492 byl proveden zápis do zemských desek, kde bylo uvedeno celé dědičné pozemkové příslušenství Sovince (16 vsí, 2 městečka, několik podílů dalších osad, 3 mýta, kostelní patronáty).

Za Jana Pňovského ze Sovince proběhly na hradě řadu let trvající stavební úpravy, které vtiskly objektu pozdně gotický charakter. Po smrti Jana Pňovského ze Sovince v roce 1508 zdědili Sovinec jeho synové Vok a Heralt Pňovští ze Sovince, kteří si již roku 1510 majetek rozdělili. Hrad si ponechal Vok Pňovský ze Sovince, příznivce Českých bratří, který proslul jako dobrý hospodář a autor spisu o hornictví.

Nejpozději v roce 1535 zdědil Sovinec jeho syn Ješek Pňovský ze Sovince, který prováděl na hradě některé stavební úpravy. V hospodářské sféře pokračoval ve šlépějích svého otce: došlo k rozvoji železářství a dolování rud, v roce 1539 vydal pro železné doly v Rudě zvláštní horní řád. Přes všechny snahy o ekonomický rozvoj zůstávala řada obcí pustých, a proto se Ješek Pňovský ze Sovince rozhodl panství prodat. Stalo se

tak roku 1543, kdy panství koupil Kryštof z Boskovic.

Kryštof z Boskovic ani jeho vnuk Jan Černohorský z Boskovic a na Třebové, který hrad zdědil roku 1550, na Sovinci až na výjimky nepobývali. Hrad však byl sídlem úřední správy panství, jehož hospodářskému rozkvětu byla věnována náležitá péče - do roku 1576 byla osazena řada pustých vsí, začal pracovat druhý hamr, rozšířilo se dolování. Proto byly na hradě prováděny i větší stavební práce, o kterých kromě slohových znaků vypovídá boskovický erb na překladu vnitřního dveřního ostění při páté bráně. Renesančně byly přestavěny oba paláce na 5. nádvoří; v severním paláci byl zbudován slavnostní tzv. boskovický sál. Oba paláce byly spojeny ochozem.

V roce 1576 Jan Černohorský z Boskovic a Třebové prodal panství Vavřinci Ederovi ze Štiavnice. Ederové, zabývající se především podnikáním v železářství a hornictví, přišli na Moravu z Uher v roce 1538 a od roku 1552 drželi zápisné panství Rabštejn s městem Rýmařovem, sousedící bezprostředně se sovineckým panstvím.

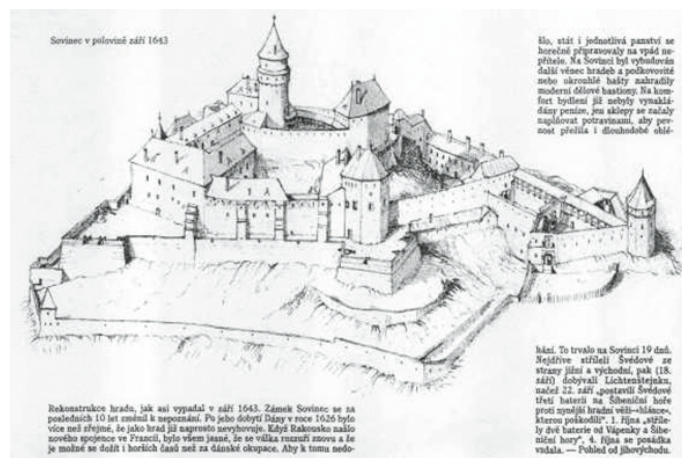
Za Vavřince Edera ze Štiavnice se hrad po boskovickém mezido-

manžela Jana staršího Kobylku z Kobylího; ten po její smrti v roce 1607 Sovinec zdědil. Na hradě vybudoval mohutný renesanční barbakán s masivní štítovou zdí s dnešní první branou.

Hospodářsky vzkvétající panství zařadilo Jana st. Kobylku z Kobylího mezi významné členy moravské stavovské obce. Jako horlivý luterán vydal pro své panství luterský církevní řád a dal opravit a přestavět řadu kostelů na panství. Aktivně se zúčastnil stavovského povstání - byl členem direktorské vlády, defenzorem a přisedicím zemského soudu. Po bělohorské porážce hrozila Janu st. Kobylkovi z Kobylího konfiskace majetku; na přimluvu velmistra Řádu německých rytířů, vratislavského biskupa arcivévodou Karla, kterému slíbil Sovinec prodat, a díky „půjčce“ císařské komoře byl v roce 1621 císařem omilostněn. V roce 1623 pak byl nucen za 200 000 zl. prodat hrad s panstvím arcivévodovi Karlovi ve prospěch Řádu německých rytířů. Jan st. Kobylka z Kobylího pak žil až do své smrti ve Šternberku.

Hrad přestal plnit rezidenční funkci, ale byl nadále sídlem správy panství, které se do roku 1707 rozrostlo na 30 obcí. Nejvyšším úředníkem panství Sovinec se stal hejtman, jmenovaný v Bruntále sídlícím řádovým místodržícím.

Hradu se brzo dotkly válečné události třicetileté války. První sovinecký hejtman Wembofsky vydal 25.10.1626 po vpádu Dánů Sovinec bez boje. Místodržící Řádu německých rytířů Jiří Vilém z Elkershausenu (1625 - 1641) jmenoval proto hradním hejtmanem Jana Höppera (1626 - 1649), jehož erb je umístěn na objektu tzv.

Sovinec 1893, foto: archiv

Remtru.

V roce 1643 vpadla švédská vojska pod vedením Lennarta Torstenssona do Čech a na Moravu; na zpětném pochodu do Slezska, kam se švédská vojska vracela po neúspěšném obléhání Brna, se Torstensson rozhodl obsadit Sovinec. Švédská armáda o síle 8 000 mužů s 82 děly hrad ve dnech 16. 9. 1643 obklíčila a po úporných bojích ho 7. 10. 1643 po čestné kapitulaci posádky obsadila. Švédové obnovili hradní opevnění a z hradu učinili vedle Olomouce a Uničova svůj třetí opěrný bod, umožňující švédskou kontrolu široké oblasti severní Moravy a přilehlé části Slezska. Švédové drželi hrad až do roku 1650.

Po opětovném převzetí hradu Řádem německých rytířů v roce 1650 a po provedení nejzákladnějších oprav sloužil až do poloviny 18. století jako řádová pevnost. Do branné pohotovosti byl ještě uveden dvakrát, a to v roce 1663 v důsledku nebezpečí tureckého vpádu a opět v letech 1680 - 1683, kdy hrozilo nebezpečí vpádu Tökölyho povstaleckých jednotek z Uher a Turků, obleha-

jících Vídeň.

V 60. letech zřídil Řád německých rytířů na hradě řádový seminář pro 22 chlapců, rektora a 4 kněze - učitele. Počátkem 20. století nechal velmistř Evžen (1894 - 1923) hrad elektrifikovat a nově zařídit interiéry, takže v roce 1904 se zde

nacházely 4 knížecí pokoje, 3 kaválírské pokoje, knihovna, zbrojnice a dalších 28 pokojů a místnost pro (nezařízenou) kapli.

V roce 1939 byl Německý řád Německou říší zrušen. Wehrmacht, užívající hrad od roku 1940, jej proměnil na zajatecký tábor pro francouzské důstojníky. Po zrušení zajateckého tábora v roce 1942 převzal hrad Sudetský

lesmistrovský úřad. Ten jednal o prodeji hradu s říšským vedením SS, ale nakonec prodal hrad v dubnu 1943 Společnosti pro podporu a péči o německé kulturní památky.

V prvních květnových dnech roku 1945 hrad vyhořel. Pod střechou zůstaly jen bývalé konírny a budovy v předhradí. Již v roce 1951 byly zahájeny zabezpečovací práce; rekonstrukční práce probíhají s různou intenzitou dodnes.

Hrad Sovinec byl v roce 1945 zestátněn a v roce 1965 převeden do správy bruntálského okresního muzea. V rekonstruovaných prostorech hradu (Jižní palác, purkrabství, konírny, tzv. Remter, budovy bran) jsou instalovány expozice týkající se historie objektu, hlavní věž hradu poskytuje výhled do překrásné krajiny sovineckého přírodního parku.

V současnosti se Řád německých rytířů spudí s Českým státem o navrácení Sovince, ale i např. hradu Bouzov zpět do svého vlastnictví.

Hrad Sovinec, foto: Radek Bartoš

Na Sovinci probíhají příležitostné výstavy, jsou zde pořádány kulturní akce, zejména vystoupení šermířských skupin, divadelních souborů a hudebníků a prezentace tradičních řemesel.

Na hradě jsou pořádány kulturní akce, zejména vystoupení šermířských skupin, divadelních souborů a hudebníků, jsou prezentována tradiční řemesla.

V době konání kulturních akcí je průchod expozicemi a výstavami omezen.

Celý příští rok 2016 se budeme ve zpravodaji Žerotín věnovat Olomouci.

Informace

Provozní doba:	duben, květen, červen, září, říjen: 9.00 - 16.00 hod
	červenec, srpen: 9.00 - 17.00 hod
	červenec, srpen: 9.00 - 17.00 hod
	zavírací den: pondělí V případě, že na pondělí připadá státní svátek, je otevřeno.
	Rezervace zájezdů, větších skupin a informace o návštěvnickém provozu hradu na tel 554 219 863 a 554 295 113 nebo mail: sovinec@mubr.cz
	Prohlídky se konají s výkladem k historii s průvodcem
Výše vstupného:	plné: 80,-Kč (dospělí)
	snížené: 40,-Kč (děti od 6 let, studenti, důchodci, držitelé karty EUROBEDS, ISIC, IYTC(Alive),ITIC
	rodinné: 200,- Kč
	volný vstup na karty: AMG ČR, ICOM, ICOMOS

Velká podzimní výstava

Letošní úporné letní horko a sucho je za námi. Naše záhumenky, zahrádky, zahrady a pole vydaly své plody. Mnohé jen díky pečlivé péči hospodářů. Mnohé z výpěstků se, ostatně jako každoročně, objevily na již tradiční podzimní výstavě.

Zaslechl jsem při prohlídce postesknutí návštěvníků z okolních vesnic (Pňovice, Hnojice), že oni takový krásný prostor, jako je náš sál na podobnou výstavu nemají. Hned jsem si pomyslel, že postavit náš kulturní stánek bylo v sedmdesátých letech moudré rozhodnutí. Jen pro něj nyní najít více podobných příležitostí. Více akcí. Kulturní dům by měl „žít“. V kontrastu s tím, že kvůli byrokracii a novým vyhláškám, je prakticky znemožněno, aby třeba škola pořádala svůj tradiční školský ples, je tohle smutné zjištění. Ani Sokolové vloni ples nepořádali a nějak ta tolik potřebná kultura, rozumějte-společenský život-dostává na frak.

Ale výstavy se moje stýskání netýká. Ta naopak vzkvétá. Návštěvnost letos předčila očekávání.

Snad ani na vteřinu nebyl sál bez obdivovatelů. Na stolech se pyšně rozhlížela celá škála odrůd jableček, hrušní, hroznů, ořechů, dýní a dalších podzimních plodů. Svůj obvyklý prostor bezezbytku využila škola se školkou. Jejich výtvarné variace na téma podzimu musela na tváři každého vyloudit obdiv a uznání.

Už se stalo zvykem, že mimo výpěstky se na výstavě prezentují vynikajícím způsobem fotografované, malíři a výtvarníci. Letos se návštěvníci mohli obdivovat výrobkům klientů Domova pro osoby se zdravotním postižením Vincentinum ze Šternberka. Jejich krásné dekorativní prvky tvořené z provázků budily zaslouženou pozornost.

Paní Radka Štiková z Řídeče, přispěla zajímavými imitacemi proutí vyrobenými z papíru, paní Kotková předvedla svou zručnost a šikovnost prostřednictvím keramických výrobků. Nádherné kaktusy zase patřily panu Fňukalovi. Fotografie vodopádů a krajinek patřily panu Venskému z Bohuňovic.

Štěpánovští chovatelé, konkrétně ing. Petr David, doplnili tuto výstavu ptactvem. Po celé délce sálu pod okny byly instalovány ptačí voliéry a štěbetání pěkných opeřenců doprovázelo návštěvníků prohlídku.

To je výčet přespolečných vystavovatelů a nyní ti naši. Fotografie přinesl pan Krejčí, pan Vrána, paní Lada Sejáková, své krajinářské obrazy naší Hané i divoké krásy Jeseníků dodal již tradičně Jan Hubáček.

Pulty s výpěstky se skvěly také díky panu Kobylkovi, Lakomému, Géblovi a nemůžeme vynechat mladou krev, kterou zastupovali Karel Sládek, Vojtěch Čouka a Jenda Hubáček.

Návštěvníci si mohli v předsáli prohlédnout a také objednat výrobky rodiny Slimaříků. Jednalo se o věnce a jinou dušičkovou výzdobu pro svátek památky zemřelých, který byl tou dobou již za dveřmi.

Všichni pak mohli posedět u kávy či čaje, a ochutnat výborné cukrářské výrobky našich hospodyněk na

téma, jablečný závin. Poděkování patří především paní Buchtové a Vránové, že se o pohodu tak dobře postaraly.

Samozřejmě že poděkování náleží i dalším organizátorům, panu Hubáčkovi a Vránovi, všem vystavovatelům a vůbec všem letošním návštěvníkům vskutku vydařené výstavy.

Výstava tentokrát neskončila v neděli, ale v pondělí dopoledne nabídla svou náruč také našim školákům. Dopoledne navíc obohatil tzv. „Králičí hop.“ O něm píšeme níže.

Jako první jsem ve výčtu vystavovatelů zmínil štěpánovské chovatele a těmi, respektive jejich zaslanou vizitkou také končím:

Chovatelé ze Štěpánova se v letošním roce účastnili Velké výstavy pořádané v obci Žerotín. Chovatelé připravili expozici okrasného ptactva a v pondělí ukázkou králičího hopu. To je vlastně zábavná soutěž s překážkovou dráhou pro děti.

Náplní chovatelské organizace je mimo sdružování chovatelů zvířat, vedení kroužku mladých cho-

vatelů a kroužku králičího hopu také pořádání akcí pro veřejnost. Ve Štěpánově pořádáme tyto akce: 4. 6. 2016 Dětský den, 25.- 26. 6. 2016 Závody v králičím hopu a 13.-14. 8.2016 Hodová výstava.

Pokud je chovatelství na jakékoliv úrovni Váš koníček a máte zájem setkávat se s dalšími chovateli, neváhejte a kontaktujte nás:

mail: chovatele.stepanov@centrum.cz

nebo mobil: 774 710 391

Jiří Němec

Společenská kronika

Narodili se

Lea Němetová

Renáta Janíčková

Vítáme ji do svazku obce

Jubilanti

Karolína Bartošová 90 let

Josef Kobylka 85 let

Helena Capková 85 let

Josef Škurek 80 let

Do dalších let přejeme hodně zdraví a spokojenosti

VÝZVA Zájmová retro výstava

Obecní úřad hodlá uspořádat v měsíci únoru, případně až květnu, retro výstavu. Vystavené exponáty by měly připomenout 60-70 léta minulého století.

Určitě v mnoha domácnostech jsou výrobky z té doby, například tašky, pouzdra, pastelky, kuchyňské nebo hygienické potřeby, obaly od různých potra-

vin, fotoaparáty, typické oblečení té doby a tak dále. Jedná se o širokou oblast. Prosíme proto občany, aby, pokud doma takové „poklady“ mají, či o nich v sousedství vědí, je na uvedenou výstavu zapůjčili.

Obracet se mohou do konce ledna 2016 na pana Jiřího Vránu, nebo na pana Jana Hubáčka.

Historie obce Žerotín na pokračování VI. Žerotínská sladovna

V minulém díle jsem dokončil vyprávění o žerotínském zámku a jeho zahradě. Dnes se díky zápisům pana Ladislava Hammera podíváme na nedalekou stavbu – žerotínskou sladovnu. Spíše se ale bude jednat o rekapitulaci toho, co jsem zmínil v minulém zpravodaji.

Žerotínská sladovna byla založena 16. prosince 1869 jako akciová společnost rolníků jak ze Žerotína, tak i z okolních obcí. Jejimi majiteli byli Alois Svoboda ze Žerotína, Lukáš Škoda z Hnojic, Ludvík Koller ze Štěpánova,

František Vavroš, Alois Tiefenbach a Jan Vyhnánek.

Akciová společnost, která provozovala sladovnu, si pronajala od Mořice hraběte Saint Genois žerotínský zámek s přilehlými hospodářskými budovami. V těchto stavbách byly zřízeny továrna na slad, kanceláře a byty.

Prosperita společnosti nebyla údajně valná, neměla prý dostatečný kapitál. Po dohodě s věřiteli byly veškeré pohledávky bezúročné, společnost musela platit splátky v takové výši, aby pro ni byly únosné vzhledem k jejímu roční-

mu zisku. Věřitelé si však vymínili, aby úroky, které tímto krokem ztratili, byly po ukončení splácení dluhu amortizovány. Pod tuto dohodu se podepsalo 53 věřitelů, mezi nimiž byli různí rolníci, kněží, nadučitelé a lékaři ze Žerotína, Hnojic, Pňovic, Újezda, Moravské Huzové, Štěpánova, Šternberka, Želechovic, Brnička a navíc Rolnická záložna Štěpánov.

Později se akciová společnost přejmenovala na „Rolnická sladovna L. Škoda a spol. v Žerotíně“. Tato společnost měla 10 společníků.

28. září 1884 na základě podepsa-

né kupní smlouvy došlo ke koupi objektu sladovny, zámku a přední zahrady Rolnickou sladovnou L. Škoda a spol. v Žerotíně.

Obchodní knihy z doby existence akciové sladovny a Rolnické sladovny L. Škoda a spol. se do dnešních dnů nedochovaly, a proto nemáme žádné záznamy o výrobě a odbytu sladu za celou dobu existence těchto dvou společností. Jediné, co je nám k těmto společnostem známo, jsou nevalné výsledky v odbytu a po stránce finanční, která si vyžadovala osobních obětí všech akcionářů.

V roce 1902 došlo k pronájmu sladovny firmě Kaufmann z Prostějova. Akcionáři sladovny si nechali k dispozici pouze výrobu sladové kávy, která byla v roce 1897 zřízena v budově zámku a která vykazovala počáteční úspěch.

I přes pronájem firmě Kaufmann se finanční situace Rolnické sladovny L. Škoda a spol. nezlepšila, ba naopak. Docházelo čím dál častěji k různým soudním procesům.

Bylo tedy rozhodnuto, že dojde k prodeji sladovny ve veřejné dražbě. Ta se konala v roce 1907. Jedi-

ným kupcem, který se dostavil na tuto dražbu, byl žerotínský rolník Josef Svoboda, syn prvního předsedy akciové sladovny Aloise Svobody. Sladovna tedy byla prodána Josefu Svobodovi za 35 000 K (v tehdejší době to byla poloviční cena gruntu o výměře 100 mír).

Sladovna zůstala v nájmu prostějovské firmě Kaufmann i za nového majitele, který se zabýval pouze výrobou a prodejem sladové kávy. V roce 1911 byla výroba sladové kávy pronajata zeti Josefa Svobody, Josefu Šišmovi z Hnojic. Po smrti Josefa Svobody zůstala výroba sladové kávy Josefu Šišmovi, zatímco sladovna byla pronajata vdovou po Josefu Svobodovi firmě Rudolf Bries, sladovna v Olomouci. Důvodem změny nájemníka byl tlak ze strany firmy Kaufmann ohledně snížení nájmu. V roce 1920 byla založena firma Svoboda a Šišma, hanácká sladovna v Žerotíně na Hané. Vlastníky tohoto podniku byli syn Josefa Svobody Ladislav a zeť Josef Svobody Josef Šišma. Tato firma měla na starosti jak sladovnu, tak výrobu sladové kávy.

Zas budou Vánoce

Kéž by byly časem klidu, rodinné pohody, rozjímání, pospolitosti a kéž by jejich duch šel přes srdce a nikoli jen peněženky.

Vzpomněl jsem si na písničku Petra Skoumala, s názvem „Svátky zapomnění“. A to prosím byl song, který vznikl nedlouho před revolucí v osmdesátém devátém. V dobách, kdy se stály fronty na všechno. Že jsou Vánoce svátky narození Ježíše, se tenkrát moc nepřipomínalo. Tu Skoumalovu písničku jsem tenkrát secvičil s dětmi turistického oddílu a během vánoční besídky jsme ji zazpívali rodičům. Někteří dospělí její text nepochopili, ředitelkou školy počínaje. Zde je kousek toho textu:

*Zas budou Vánoce kdekdo je před
problémem,
jak urvat aspoň tu hvězdu nad
betlémem,
jak vyhrát ve frontě a sehnat to co
není,
zas budou Vánoce ty svátky zapo-
mnění.
Zas budou Vánoce ty svátky vklad-
ních knížek,
dav najde Ježíška a hned ho sejme
z kříže.
Bude z něj manekýn tak do výklad-
ních skříní,
nade vším zakrouží solventní che-
rubíni.*

Je to smutný text a obžaloba těch, kteří z Vánoc udělali něco, čím ni-

Vládním nařízením z roku 1959 a příkazem z 26. října 1960 byly zámek, hospodářské budovy a zahradnictví dány k dispozici Jednotnému zemědělskému družstvu v Žerotíně. Díky tomu získalo JZD mnoho prostor pro sklady, kanceláře, místnosti pro ubytování zaměstnanců a také ovocnou zahradu a zahradnictví.

Zámek musel projít nákladnou úpravou, která byla konzultována s Památkovým ústavem. Došlo k výměně oken, byla provedena nová břizolitová omítka, byly opraveny pilíře pod balkonem a z přízemních oken byly odstraněny mříže.

Po Sametové revoluci v roce 1989 byl zámek a sladovna v rámci restitučních nároků vrácen potomkům Ladislava Svobody. Výroba sladu v Žerotíně nebyla po roce 1989 obnovena a budova bývalé sladovny tak chátrá.

Příští díl bude věnován žerotínské kapli.

POKRAČOVÁNÍ PŘÍŠTĚ!

Tomáš Hrubý

kdy neměly být. Komunisté zoufale retušovali jejich křesťanský rozměr a po revoluci majitelé super a hyper marketů učinili z Ježíška svého „kasírtašku“. Zběsilosti předvánočních nákupů asi neunikneme, tedy jak kdo, ale něco by z podstaty těchto svátků zůstat přece jen mělo.

Až se u vás rozzáří stromečky a oči dětí, vzpomeňte si i na toho, kvůli kterému jsme křesťanskou zemí. A to zvláště dnes, kdy poselství zrozené v Betlémě začíná ohrožovat Mohamed.

Jménem redakce přeji všem lidem dobré vůle krásné a veselé Vánoce a jen vše dobré v roce 2016.

Jiří Němec

SOKOL

Příloha obecního zpravodaje Žerotín

5. číslo • prosinec 2015 • ročník II

Tělocvičná jednota Sokol Žerotín • Žerotín 13, 784 01 Litovel •

redaktor: Tomáš Hrubý • e-mail redakce: sokol.zerotin@gmail.com •

Názor autora článku nemusí být nutně názorem vydavatele, do textu autora nezasahujeme • Uzávěrka příštího čísla: 12. únor 2016

Obsah: Vize 18

Vize 18

Dnešní číslo „sokolského zpravodaje“ bude poněkud skromnější. Protože se během posledního čtvrtletí na úrovni celé jednoty nic zásadního nestalo, přispívám do tohoto čísla pouze jedním článkem.

V září tohoto roku se k naší jednotě dostala informace o existenci projektu s názvem „Vize 18“. Projekt, který svým názvem směřuje k roku 2018, kdy se má v Praze uskutečnit XVI. všesokolský slet.

Za touto „Vizí“ stojí mladý člen předsednictva ČOS br. Tomáš Kučera.

Velmi podrobně zde popsal, jakým způsobem by měla být reformována sokolská organizace v moderní organizaci. Za důležité body této akce by se dalo považovat snížení byrokracie a papírování na úrovni jednot

a žup, následná digitalizace celé administrativy přes vlastní prostředí, způsob náboru a přijímání nových členů, vytvoření souboru návodů, doporučení a rad ze života jednot a žup ad.

Projekt vyvolal ze strany jednot a žup pozitivní ohlas, nicméně ústředí ČOS se od projektu distancovalo.

Na úrovni jednoty lze některé body uskutečňovat okamžitě (např. vytvoření strategického plánu rozvoje na základě SWOT analýzy, dále propagace, strategie přijímání nových členů, fundraising, který je už v naší jednotě využíván apod.), na jiné si budeme muset počkat do doby, než ústředí tyto body uvede do praxe (např. snížení administrativy).

Osobně si myslím, že se jedná o největší pokus

reformy České obce sokolské od jejího znovuoobnovení v roce 1990, ne-li od založení samotného hnutí v roce 1862.

Pokud se chcete o této výzvě dozvědět více informací, navštivte webovou stránku <http://vize18.cz/>. Projekt je také k dispozici ve formátu Microsoft Word na webových stránkách naší tělocvičné jednoty.

První konference k tomuto projektu se uskuteční v lednu 2016 v Olomouci. Zástupci naší jednoty se této dozajista historické události zúčastní.

Uvidíme, jakým způsobem na tento projekt zareaguje celá naše jednot. Myslím, že projekt bude mít z naší strany pozitivní ohlas.

Tomáš Hrubý

Svoz odpadu v roce 2016

Komunální odpad: vždy v pondělí, četnost 1x za 4 týdny

11. ledna	25. července
8. února	22. srpna
7. března	19. září
4. dubna	17. října
2. května	14. listopadu
30. května	12. prosince
27. června	

Plasty: vždy v úterý, četnost 1x za 4 týdny

19. ledna	5. července
16. února	2. srpna
15. března	30. srpna
12. dubna	27. září
10. května	25. října
7. června	22. listopadu
	20. prosince

Papír: vždy ve středu, četnost 1x za 2 týdny

6. ledna	6. července
20. ledna	20. července
3. února	3. srpna
17. února	17. srpna
2. března	31. srpna
16. března	14. září
30. března	28. září
13. dubna	12. října
27. dubna	26. října
11. května	9. listopadu
25. května	23. listopadu
8. června	7. prosince
22. června	21. prosince

Velkoobjemové a nebezpečné odpady:

sobota 19. března

sobota 15. října

Silvestrovské třešničky - výroky dětí

1. Strašně jsem se lekl, když maminka onemocněla, protože jsem si myslel, že nám bude vařit tatínek.
2. *Na maminky se nemá křičet, protože jsou prospěšné.*
3. Když se dva lidi do sebe zamilují a poprvé se políbí, hned se zhroutí a nevstanou aspoň hodinu, ale možná i dýl.
4. *Sestra zase měla na vysvědčení samé jedničky. Vsadím se, že mi to dělá naschvál.*
5. Babička je tlustá, protože je plná lásky.
6. *Strašně bych si přála ještě bratříčka, ale máma stále používá tampón...*
7. Čím je člověk starší, tím jsou jeho zuby dražší.
8. *Holky neumí čůrat ve stoje, protože nevědí, co si mají držet.*
9. Když babičku bolejí zuby, dá je do skleničky.
10. *Já už nemám babičku: zasadili jsme ji na hřbitově.*
11. A maminky se musejí pást, aby jim z prsou teklo mléko?
12. *Švýcarské krávy využívají v první řadě na výrobu čokolády.*
13. Obyvatelé Sardinie se nazývají sardinky.
14. *Aby to bylo dobré, sestřičky v nemocnici musejí být sterilní.*
15. Lékaři říkají, že nejhorší jsou smrtelné choroby.
16. *Když se mi narodil bratříček, dali ho do akumulátoru.*
17. Nejužitečnější zvíře je prase. Každou jeho část můžeme zužít: přední a zadní část jako maso, kůži na boty, ze srsti kartáčky a jeho jménem můžeme dokonce i nadávat.
18. *Nejsem pokřtěný, ale očkovaný jsem.*
19. Nevím kolik je mi roků, protože se to stále mění.
20. *V mamčině bříšku je mimin-ko, jenom nevím, jak ho spolkla.*
21. Akvárium je vlastně malé moře, ve kterém plavou domácí rybičky.
22. *Výživné je plat dětí, když se otec odstěhuje z domu.*
23. Každá ryba vyrábí jikry, ruské ryby i kaviár.
24. *Krávy nemohou rychle běhat, aby jim z vemena nestříkalo mléko.*
25. Muži u nás se můžou oženit jen s jednou ženou. Tomu se říká monotónní.
26. *Nechápu, proč se mamka hněvá, že jsem rozbil vázu. Stejně byla stará a dokonce čínská, kdyby byla aspoň naše ...*
27. Poloostrov je takový ostrov, který úplně nedokončili.
28. *Babička se odstěhovala na druhý svět. Takže už i já budu mít někoho v cizině.*

POZVÁNKA OBEC ŽEROTÍN VÁS ZVE NA LITERÁRNĚ HUDEBNÍ PODVEČER

Jistě víte, že redaktor našeho zpravodaje ŽEROTÍN, pan Jiří Němec, mimo jiné, je také spisovatelem.

Z jeho povídkových souborů si často vybírá Český rozhlas Olomouc a povídky pak zpracovává do rozhlasové podoby. Naposledy to bylo na podzim 2015, kdy z knížky RYCHLEBSKÉ POVÍDKY II. Četl v šesti pokračováních herec a dabér, pan Igor Bareš.

Domníváme se, že stojí za to, poslechnout si přímo autora.

Zveme Vás proto na autorské čtení, které navíc zpříjemní hudební formace A. M. ÚLET z Litovle.

Kdy: 16. ledna 2016 v 17. 00 hodin

Kde: Malý sál kulturního domu

Vstupné: dobrovolné

